

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 4685/23
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Ђурице, председника већа, судије Слободанке Виденовић и судије Тијане Поповић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца ОМЛАДИНСКА ЗАДРУГА „ФАКС” из Крагујевца, ул. Војводе Путника бр. 45, матични бр. 06996566, кога заступа Ирена Лазаревић, адвокат из, против тужене ОПШТИНА БАТОЧИНА, Краља Петра Првог бр. 37, Баточина, матични бр. 07269315, коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Рача, ради дуга, вредност спора 4.821.508,23 динара, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Привредног суда у Крагујевцу 1 П 111/2023 од 23.05.2023. године исправљене решењем истог суда П 111/2023 од 05.07.2023. године, на седници већа одржаној дана 22.11.2023. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужене Општине Баточина као неоснована и пресуда Привредног суда у Крагујевцу 1 П 111/2023 од 23.05.2023. године исправљена решењем Привредног суда у Крагујевцу 1 П 111/2023 од 05.07.2023. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Побијаном пресудом Привредног суда у Крагујевцу обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 4.436.579,23 динара са законском затезном каматом на износе и за периоде ближе наведене у ставу 1. тог члана, износ од 275.319,00 динара на име трошкова вођеног парничног поступка, износ од 109.610,00 динара на име трошкова вођеног извршног поступка, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде. Такође, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова овог парничног поступка исплати износ од 504.727,00 динара у року од 8 дана.

Против наведене пресуде благовремену жалбу подноси Општина Баточина због битних повреда одредби парничног поступка и погрешне примене материјалног права па у смислу образложених жалбених навода предлаже да се одлука преиначи.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене апсолутно битне повреде из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд пази по службеној дужности.

Насупрот жалбеним наводима жалиоца побијана пресуда није захваћена ни апсолутно битном повредом из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на коју се жалбом неосновано указује. Изрека пресуде је јасна, у складу је са датим образложењем а првостепени суд је дао јасне и стању у списима сагласне разлоге за своју одлуку.

Предмет тужбеног захтева је исплата новчаног потраживања тужиоца проистеклог из правноснажне извршне пресуде Привредног суда у Крагујевцу П. бр. 412/2013 од 20.08.2013. године, од тужене Општине Баточина као оснивача и јединог члана тужиоцевог дужника ЈКП „.....“

Према правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, пресудом Привредног суда у Крагујевцу П 412/13 од 20.08.2013. године обавезано је Предузеће ЈКП „.....“, као тужени, да овде тужиоцу на име дуга по основу уговора о пословној сарадњи од 31.10.2008. године исплати износ од 4.780.948,31 динар са каматом по Закону о затезној камати почев од доспелости сваког појединачног рачуна па до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 275.319,00 динара. Наведена пресуда потврђена је одлуком Привредног апелационог суда, Пж 7713/13 од 25.02.2015. године, са којим даном је и постала правноснажна.

На основу наведене пресуде тужилац је покренуо поступак извршења И 240/15 од 28.09.2015. године у ком је суд донео решење којим је одредио извршење на целокупној имовини извршног дужника ЈКП „.....“ из, ради принудне наплате тужиоцевог потраживања из наведене пресуде, као и одмерених трошкова извршног поступка у износу од 109.610,00 динара. Решењем И. бр. 240/15 од 13.08.2015. године обустављено је спровођење извршења преко суда и одређено да се предметно извршење настави преко јавног извршитеља. Из стања у списима произилази да наведено потраживање у извршном поступку није намирено.

Даље је утврђено да је дана 03.02.2014. године АА, законски заступник ЈКП „.....“ из, поднео надзорном одбору оставку на место директора из здравствених разлога. Суд је утврдио и то да је Агенција за привредне регистре, дана 27.01.2020. године, објавила обавештење да су се стекли разлози за принудну ликвидацију ЈКП „.....“ из будући да је друштво остало без законског заступника, те је друштво позвано да у року од 90 дана отклони наведени разлог будући да ће у противном регистратор по службеној дужности донети акт о покретању поступка ликвидације. Јавно комунално предузеће „.....“ из у принудној ликвидацији, брисано је из регистра привредних друштава решењем регистратора од 11.08.2020. године.

Првостепени суд даље утврђује да је дана 23.06.2014. године општина Баточина, овде тужена, основала друго јавно предузеће и то ЈП „.....“ са седиштем у чија претежна делатност су услуге уређења и одржавања околине. Једини оснивач тог новооснованог јавног предузећа је тужена.

Најзад, првостепени суд је утврдио и то да је тужена општина Баточина као оснивач и једини члан ЈКП „.....“ из поднела предлог за покретање стечајног поступка над наведеним јавним предузећем, који је пред Привредним судом у Крагујевцу заведен под бројем 1 Ст 19/17. У циљу испуњености услова за отварање стечајних послова над наведеним лицем, а у смислу одредби члана 14. Закона о стечају у наведеном стечајном поступку одређено је вештачење на околност начина финансирања стечајног дужника ЈКП „.....“ из, односно ради утврђења да ли се искључиво или претежно финансира кроз уступљене јавне приходе или из буџета. У наведеном поступку утврђено је да на основу картице субаналитичког конта и биланса успеха стечајног дужника за 2013. и 2014. годину произилази да се у току 2013. године дужник финансирао из буџета са 33,81% а у 2014. години са 38,07%, али да за 2015. годину дужник није доставио финансијски извештај ни Агенцији за привредне

регистре због чега је немогуће утврдити проценат финансирања из буџета, а да се почев од 01.01.2015. године налази у непрекидној блокади. Стога је предлог за покретање поступка стечаја одбијен а наведено решење потврђено је решењем Привредног апелационог суда 7 Пж 59/18 од 07.03.2018. године.

С позивом на одредбу члана 14. став 3. Закона о стечају и члана 414. Закона о облигационим односима првостепени суд усваја тужбени захтев. Образлаже да до примене одредби из става 3. члана 14. Закона о стечају долази у случају када се над правним лицем, због чињенице да се искључиво или претежно финансира кроз уступљене јавне приходе, не може спровести стечајни поступак. Даље указује да је у овом поступку терет доказивања чињенице да се дужник ЈКП „...“ претежно финансира из сопствених извора а не кроз уступљене јавне приходе био на туженој а да тужена то није доказала. Одлучујући о истакнутом приговору застарелости првостепени суд налази да се не може применити рок од 3 године из одредбе члана 374. Закона о облигационим односима јер би се тај рок применио само у односу на дужника ЈКП „...“ а да у конкретном случају, на оснивача примењује се општи рок застарелости од 10 година из члана 371. Закона о облигационим односима па како су потраживања доспела у периоду од 03.02.2010. до 10.03.2013. године а тужба поднета 04.12.2019. године, то истакнути приговор застарелости није основан.

Одлука првостепеног суда је правилна али из следећих разлога.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају прописано је да се стечајни поступак не спроводи према Републици Србији, аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, фондовима или организацијама обавезног инвалидског, социјалног и здравственог осигурања, правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према одредби из става 3. истог члана, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи, односно власници, као чланови или акционари.

Одредбом члана 548. Закона о привредним друштвима која носи назив „последнице брисања друштва из регистра у случају принудне ликвидације“ у ставу 1. прописано је да имовина брисаног друштва постаје имовина чланова друштва у сразмери с њиховим уделитема о капиталу друштва а у случају ортачког друштва које нема капитал расподељује се на једнаке делове између ортака, у ставу 2. да након брисања друштва из регистра привредних субјеката чланови брисаног друштва одговарају за обавезе друштва до висине вредности примљене имовине из става 1. овог члана, а у ставу 3. да изузетно од става 2. овог члана контролни члан друштва са ограниченом одговорношћу и контролни акционар акционарског друштва одговара неограничено солидарно за обавезе друштва и након брисања друштва из регистра.

Код чињенице да је тужиочев дужник ЈКП „...“ остао без законског заступника чиме су се стекли услови за принудну ликвидацију, те да је ЈКП „...“ у принудној ликвидацији брисано из регистра привредног друштва 11.08.2020. године, то су се стекли услови за примену законом прописаних последица брисања друштава из регистра у случају принудне ликвидације из одредбе члана 548. Закона о привредним друштвима. У складу са одредбом из става 3. контролни члан друштва са ограниченом одговорношћу одговара неограничено солидарно за обавезе друштва и након брисана друштва из регистра. Како је неспорно било да је тужени једини оснивач брисаног ЈКП „...“ у принудној ликвидацији, да је то правно лице брисано из регистра, да није вођен стечајни поступак над истим, то сагласно наведеној одредби члана 548. став 3. Закона о привредним друштвима тужени неограничено солидарно одговара за његове обавезе.

Првостепени суд се није позвао на наведену законску одредбу али наведено није од утицаја код чињенице да је у првостепеном поступку утврђено да да је наведено правно лице било у принудној ликвидацији и да је брисано из регистра. Наведено су и јавно доступни подаци. Стога непозивање на одговарајуће одредбе материјалног права не утиче на правилност одлуке.

Сем наведеног правилно првостепени суд констатује да одговорност тужене потиче и из одредбе члана 14. став 3. Закона о стечају. Наиме сама тужена није успела са предлогом за покретање поступка стечаја над наведеним правним лицем. Следи да основ одговорности тужене за обавезе свог брисаног Јавног комуналног предузећа „...“ „доцније у принудној ликвидацији, чији је једини оснивач била, постоји и да је на закону заснована. Висину тужбеног захтева првостепени суд је правилно утврдио имајући у виду налаз судског вештака економско-финансијске струке ББ коме је поклатио веру, као и извршну исправу односно пресуду Привредног суда у Крагујевцу 1 П 412/13 од 20.08.2013. године.

Најзад, правилна је одлука суда којом је одбио приговор застарелости али из следећих разлога. Жалилац сматра да се у конкретном случају примењује одредба из члана 374. Закона о облигационим односима који прописује да међусобна потраживања правних лица из уговора о промету роба и услуга као и потраживања накнаде за издатке учињене у вези са тим уговорима застаревају за три године. Међутим у конкретном случају, супротно жалбеним наводима не ради се о међусобним потраживањима правних лица из уговора о промету роба и услуга за које одговара тужена као оснивач једне од уговорних страна. У конкретном случају тужилац је још у тужби навео да се ради о потраживању на име радног ангажовања задругара односно да се ради о накнадама за рад задругара. Наведена чињеница није оспорена у току поступка па стога се у смислу одредбе члана 230. став 1. Закона о парничном поступку и не доказује. Потраживања ангажованих задругара без обзира да ли су ангажовани по основу уговора обављају привремених и повремених послова или уговора о делу представљају потраживања ван радног односа, те се на исто не примењује рок застарелости из одредбе члана 196. Закона о раду, односно не примењује се рок од 3 године од дана настанка обавезе. Примењује се општи рок застарелости из одредбе члана 371. Закона о облигационим односима. Стога како су потраживања према чињеничном утврђењу, које се у жалби не оспорава, доспела од 03.02.2010. до 10.03.2013. године а тужба је поднета 04.12.2019. године то је јасно да наведена потраживања нису застарела.

Осим тога одредбом члана 548 ст. 4 Закона о привредним друштвима прописано је да потраживања поверилаца друштва које је брисано из регистра друштва по спроведеном поступку принудне ликвидације према контролном члану или контролном акционару застаревају за три године од дана брисања друштва из регистра. Дакле услов за остваривање права према контролном члану, која права се могу остварити у року од 3 године од дана брисања, је да потраживање према брисаном друштву није застарело пре тог дана. Како се ради о потраживању из извршне исправе (која је правноснажна са даном 25.02.2015. године) то је рок застарелости истог 10 година у смислу чл. 379 Закона о облигационим односима. Потраживање није застарело на дан брисања ЈКП „...“ „...“ у принудној ликвидацији 11.08.2020. године а наведено друштво брисано је у току овог поступка те је од тог дана конституисана и одговорност туженог по чл. 548 Закона о привредним друштвима.

Из свега наведеног произилази да је одлука првостепеног суда правилна. Правилна је одлука о трошковима поступка донета правилном применом АТ и ТТ.

Следом реченог применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је одлучио као у изреци.

ТБ/СР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Ђурица, с.р.

За тачност отправка